

**Матеріали для дистанційного навчання з курсу
«Теоретичні проблеми музики ХХ століття»
для студентів 3 курсу освітнього ступеня «Бакалавр»
спеціальності «Музичне мистецтво»
Спеціалізація: симфонічне диригування
на період з 24.04.20 по 11.05.20**

Викладач професор Самохвалов В. Я. Електронна пошта ok_306@yahoo.com

Тема 6. Додекафонія. Атонально-серійна і серіальна техніка:

Атональна і атематична музика. Серійна техніка – додекафонія. Серіальна техніка. Пуантилізм.

Нововіденська школа (А. Шенберг, А. Берг, А. Веберн.), А. Хаба.

Поняття: серія, серійна техніка; серійний твір; ряд; серіальна техніка; додекафонія серійна, додекафонія несерійна, «вільна» додекафонія.

ТЕОРЕТИЧНА ЛІТЕРАТУРА:

Когоутек Ц. Техника композиции в музыке ХХ века. М., 1976., ст. 104 – 184.

Богатырев С. Анализ «Вальса» Шенберга, ор. 23 №5 (1923). – В кн.: С.С. Богатырев. Исследования, статьи, воспоминания. М., 1972.

Денисов Э. Додекафония и проблемы современной композиторской техники. – В кн.: Музыка и современность, вып. 6, 1969.

Холопова В. О композиционных принципах скрипичного концерта А. Берга. – в Кн.: Музыка и современность, вып. 6. М., 1969.

ЗАВДАННЯ. Текст книги Когоутека найбільш практично універсальний, тому доцільно законспектувати термінологію і поняттятєвість, що допоможе читати інші, ропоновані вище, теоретичні матеріали. Автор у текстах їх помітно виділяє за допомогою розбивки. Для аналітичної роботи дуже цінні дослідження Богатирьова і Холопової, аналітичні прийоми яких можна використати у власних розглядах додекафонних (і не тільки - Холопова) творів.

АНАЛІЗ композиторської техніки музики, з якою знайомить дана тема досить складний і специфічний. Уважно прослідкуйте методику такого аналізу у статтях Богатирьова, Денисова і Холопової. Твори для вашої аналітичної роботи пошукайте у книзі Когоутека (в кінці там є списки творів видатних композиторів ХХ століття). Слухайте що є в інтернеті з можливостями «скачати» нотні тексти. Для аналізу беріть краще фортепіанні мініатюри. Форма

запису результатів аналізу більш проста у Богатирьова. Застосуйте його досвід.

ТЕМА 7 - Музичні композиційні форми у творчості композиторів ХХ століття – лише частково стосується даного циклу завдань (на три тижні). У програмі позначено розгляд новацій у сферах музичних композиційних форм сучасної музики. Заплановано оглядову лекцію і аналіз конкретних (показових) музичних зразків. У сучасній ситуації дану проблему доцільно вирішити зверненням до першої частини підручника форми В. Задерацького і учбового посібника Г. Григорієвої.

ТЕОРЕТИЧНА ЛІТЕРАТУРА:

Задерацкий В. Музыкальная форма. Выпуск 1. М., 1995.

Григорьева Г. Музыкальные формы ХХ века. М., 2004.

ЗАВДАННЯ..

У підручнику Задерацького прочитати розділи: «Модификации безрепризной простой двухчастной формы» ст. 309 – 318; «Безрепризная трехчастная форма» ст. 369 – 375; «Несоставные формы» ст.393 – 404; «Свободные вариации и их преломление в музыке ХХ века» ст.501, та «Вариационные формы и серийная техника» ст. 526.

АНАЛІТИЧНИЙ РОЗГЛЯД музичних творів проведіть за книгою Задерацького, здобувши в інтернеті нотні тексти, які можливо «скачати». Результати аналізу у довільній (можна у вигляді схем) письмовій формі збережіть до закінчення карантину.